

Пример за самосталан рад бр. 1: (други тест)

Пољопривредно предузеће „Срем“ бави се производњом јабука и сунцокрета. На почетку обрачунског периода има следеће залихе:

- недовршена производња сунцокрета 390.000 дин (у чему је вредност основног материјала 210.000 дин);
- 10 тона готових производа соје по фер цени од 32.000 дин/тони;
- НПК 15:15:15 по планској вредности од 850.000 дин (стварна вредност је 890.000 дин);
- помоћног материјала по планској вредности од 430.000 дин (одступање је 10% позитивно).

Прокњижити пренос залиха у погонско књиговодство на почетку обрачунског периода, а затим кроз дневник прокњижити задате пословне промене. Само у класи **9** отворити и потребна **“Т”** **конта**, финансијски резултат утврдити само помоћу **“Т”** **конта**. Залихе материјала се евидентирају у **погонском** књиговоду.

1) Обрачунате су зараде за месец октобар са следећим подацима:

- Нето зараде.....	300.000
- Порез на зараде	38.500
- Доприноси на терет радника	71.700
	Свега: 410.200
- Доприноси на терет послодавца	68.800
	Укупно: 479.000

Трошкови зарада се односе на производњу јабука 280.000 динара, производњу сунцокрета 90.000 динара, радионицу 70.600 динара и на управу 38.400 динара. Све обавезе су измирене, радници плату примају преко текућег рачуна.

- 2) Издато је НПК ђубрива за потребе производње јабука 610.000 динара и производње сунцокрета 180.000 динара.
 - 3) Предузеће је извезло 5 тона залиха соје за 1.500 евра, што по курсу од 123 динара за 1 евро износи 184.500 динара. У моменту наплате курс евра је био 120 динара. Извршено је плаћање преко девизног рачун предузећа.
 - 4) Предузеће је ангажовало тим стручњака са Пољопривредног факултета за израду стручног пројекта који се односи на унапређење биљне производње. По завршетку пројекта испостављена је фактура на износ од 130.000 динара, на шта је зарачунат ПДВ по општој стопи.
 - 5) Обрачунате су накнаде члановима управног одбора, при чему је нето износ 140.000 динара, а порези и доприноси 52.000 динара.
 - 6) Издато је помоћног материјала за потребе производње јабука 250.000 дин, сунцокрета 35.000 дин, радионице 20.000 дин и трактора 40.000 дин.
 - 7) Преузеће је од другог правног лица узело земљиште у закуп по цени од 330.000 динара. Ради се о вишегодишњем закупу, што значи да ће се земљиште користити за различите биљне производње.
-
- 8) На основу радних налога утврђено је да је радионица радила за потребе трактора 100 часова, ОТ управе 50 часова и ОТ биљне производње 40 часова. (0,5 бодова)
 - 9) Рад трактора се односи на производњу јабука 430 часова и производњу сунцокрета 140 часова. (0,5 бодова)

- 10) Извршити расподелу и књижење општих трошкова гране и управе. (1 бод)
- 11) Завршена је производња јабука, при чему је остварена фер вредност рода прве класе јабука од 2.000.000 динара и друге класе од 300.000 динара. Применити „метод релације“ за раздвајање укупне цене коштања на поједине производе. (1 бод)
- 12) Продат је сав род јабука прве класе за 2.200.000 динара, ПДВ је 10%. Купац је платио меницом номиналног износа 2.500.000 динара. По истеку рока доспећа меница је наплаћена. (1 бод)
- 13) Саставити извештај о трошковима материјала и прокњижити. (1 бод)
- 14) Саставити извештај о промени вредности залиха учинака и прокњижити (претпоставка је да производња сунцокрета није завршена). (2 бода)
- ~~15) Утврдити финансијски резултат, само на “Т” контима. (2 бода)~~

РЕШЕЊЕ

Дневник пољопривредног шредузећа „Срем“

Ред. бр.	ОПИС	ПОЗИВ	ПРОМЕТ	
			Дугује	Потражује
Сдо	Производња сунцокрета	9304	390.000	
	Готов производ - соја зрно	9603	320.000	
	Материјал - основни	9100	850.000	
	Одступање од ПЦ основног материјала	91070	40.000	
	Материјал - помоћни	9101	430.000	
	Одступање од ПЦ помоћног материјала	91071		43.000
	Рачун за преузимање залиха	900		1.987.000
	<i>За преузимање почетних залиха у ПК</i>			
1	Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	520	410.200	
	Обавезе за нето зараде	450		300.000
	Обавезе за порез на зараде	451		38.500
	Обавезе за доприносе на зараде	452		71.700
	<i>Трошкови зарада на терет запосленог</i>			
1а	Трошкови доприноса на терет послодавца	521	68.800	
	Обавезе за доприносе на терет послодавца	453		68.800
	<i>Трошкови зарада на терет послодавца</i>			
1б	Производња јабуке	9350	280.000	
	Производња сунцокрета	9304	90.000	
	Радионица	9240	70.600	
	ОТ управе	9420	38.400	
	Рачун за преузимање трошкова	902		479.000
	<i>Пренос трошкова у погонско књиговодство</i>			
1в	Обавезе за нето зараде	450	300.000	
	Обавезе за порез на зараде	451	38.500	
	Обавезе за доприносе на зараде	452	71.700	
	Обавезе за доприносе на терет послодавца	453	68.800	

	Текући рачун	241		479.000
	<i>За плаћене обавезе</i>			
2	Производња јабука	9350	610.000	
	Производња сунцокрета	9304	180.000	
	Материјал - основни	9100		790.000
	<i>За издато ђубриво</i>			
	% одступања = Сдо 91070/Дуг 9100			
	40.000/850.000 = 4,71%			
	4,71% x 610.000 = 28.706			
	<u>4,71% x 180.000 = 8.471</u>			
	Свега = 37.176			
2а	Производња јабука	9350	28.706	
	Производња сунцокрета	9304	8.471	
	Одступање од ПЦ основног материјала	91070		37.176
	<i>За одступање од ПЦ материјала</i>			
3	Купци у иностранству	205	184.500	
	Приходи од продаје у иностранству	615		184.500
	<i>За продате производе у иностранству</i>			
3а	Трошкови продатих производа - соја	9803	160.000	
	Готов производ - соја зрно	9603		160.000
	<i>За трошкове продатих производа</i>			
3б	Девизни рачун	244	180.000	
	Негативне курсне разлике	563	4.500	
	Купци у иностранству	205		184.500
	<i>За наплаћена потраживања</i>			
4	Трошкови развоја који се не капитализују	537	130.000	
	Улазни ПДВ - општа стопа	270	26.000	
	Добављачи у земљи	435		156.000
	<i>За израду стручног пројекта</i>			
4а	ОТ биљне производње	9410	130.000	
	Рачун за преузимање трошкова	902		130.000
	<i>За пренос трошкова у погонско књиговодство</i>			
5	Трошкови накнада члановима управног одбора	526	192.000	
	Обавезе према члановима упр. одбора	464		140.000
	Остале обавезе за порезе и доприносе	489		52.000
	<i>За трошкове накнада члановима упр. одбора</i>			
5а	ОТ управе	9420	192.000	
	Рачун за преузимање трошкова	902		192.000
	<i>За пренос трошкова у погонско књиговодство</i>			
6	Производња јабука	9350	250.000	
	Производња сунцокрета	9304	35.000	
	Радионица	9240	20.000	
	Трактори	9220	40.000	
	Материјал - помоћни	9101		345.000
	<i>За издат помоћни материјал</i>			

	% одступања = Сдо 91071/Дуг 9101			
	43.000/430.000 = 10%			
	10% x 250.000 = 25.000			
	10% x 35.000 = 3.500			
	10% x 20.000 = 2.000			
	<u>10% x 40.000 = 4.000</u>			
	Свега = 34.500			
6а	Одступање од ПЦ помоћног материјала	91071	34.500	
	Производња јабука	9350	(25.000)	
	Производња сунцокрета	9304	(3.500)	
	Радионица	9240	(2.000)	
	Трактори	9220	(4.000)	
	<i>За одступање од ПЦ помоћног материјала</i>			
7	Трошкови закупнина	533	330.000	
	Добављачи у земљи	435		330.000
	<i>За земљиште узето у закуп</i>			
7а	ОТ биљне производње	9410	330.000	
	Рачун за преузимање трошкова	902		330.000
	<i>За пренос трошкова у погонско књиговодство</i>			

Главна књига погонског књиговодства

900 - Рачун за преузимање залиха		902 - Рачун за преузимање трошкова		9100 - Материјал (основни)	
	1.987.000 (Сдо)		479.000 (1б)	Сдо) 850.000	790.000 (2)
			130.000 (4а)		
			192.000 (5а)		
			330.000 (7а)		
			1.131.000 Σ		
91070 - Одступање од ПЦ основног материјала		9101 - Материјал (помоћни)		91071 - Одступање од ПЦ помоћног материјала	
Сдо)	40.000 37.176 (2а)	Сдо)	430.000 345.000 (6)	6а)	34.500 43.000 (Сдо)
9220 - Трактори		9240 - Радионица		9410 - ОТ биљне производње	
б)	40.000 82.632 (9)	1б)	70.600 88.600 (8)	4а)	130.000 478.653 (10)
6а)	(4.000)	б)	20.000	7а)	330.000
8)	46.632	6а)	(2.000)	8)	18.653
Σ	82.632	Σ	88.600	Σ	478.653

9420 - Општи трошкови управе			
16)	38.400	253.716	(10a)
5a)	192.000		
8)	23.316		
Σ	253.716		

9603 - Готов производ - соја зрно			
Сдо)	320.000	160.000	(3a)

9304 - Производња сунцокрета			
Сдо)	390.000		
16)	90.000		
2)	180.000		
2a)	8.471		
6)	35.000		
6a)	(3.500)		
Σ	699.971		
9)	20.295		
10)	181.725		
10a)	94.848		
Σ	996.840		

9350 - Производња јабука			
16)	280.000	2.300.000	(11
2)	610.000	(638.163)	(11a
2a)	28.706		
6)	250.000		
6a)	(25.000)		
Σ	1.143.706		
9)	62.336		
10)	296.927		
10a)	158.867		
Σ	1.661.837		

96500 - Готов производ - јабука I класа			
11)	2.000.000	2.000.000	(12a)

96501 - Готов производ - јабука II класа			
11)	300.000		

9803 - Трошкови продатих производа (соја)			
3a)	160.000		

9805 - Трошкови продатих јабука I класа			
12a)	2.000.000		

98950 - Други приходи - јабука I класа			
		554.925	(11a)

98951 - Други приходи - јабука II класа			
		83.239	(11a)

Расподела помоћних и општих трошкова

Радионица

Примаоци услуга (МТ)	Часови рада	Трошкови радионице	Коеф.	Распоред трошкова
Трактори	100		466,32	46.632
ОТ управе	50		466,32	23.316
ОТ биљне производње	40		466,32	18.653
Укупно	190	88.600		88.600

$$\text{Коефицијент} = \frac{\text{Трошкови радионице}}{\Sigma \text{ часова рада}} = \frac{88.600}{190} = 466,32$$

Трактори

Примаоци услуга (МТ)	Норма часови	Трошкови трактора	Коеф.	Распоред трошкова
Производња јабука	430		144,97	62.336
Производња сунцокрета	140		144,97	20.295
Укупно	570	82.632		82.632

$$\text{Коефицијент} = \frac{\text{Трошкови трактора}}{\Sigma \text{ норма часови}} = \frac{82.632}{570} = 144,97$$

ОТ биљне производње

Примаоци услуга (МТ)	Директни трошкови	ОТ биљне производње	Коеф.	Распоред трошкова
Производња јабука	1.143.706		0,26	296.927
Производња сунцокрета	699.971		0,26	181.725
Укупно	1.843.676	478.653		478.653

$$\text{Коефицијент} = \frac{\text{ОТ биљне производње}}{\Sigma \text{ директних трошкова}} = \frac{478.653}{1.843.676} = 0,26$$

ОТ управе **253.716**

Примаоци услуга (МТ)	Директни трошкови	Трошкови осн. материјала	Разлика	Коеф	Распоред трошкова
Производња јабука	1.143.706	638.706	505.000	0,31	158.867
Производња сунцокрета	699.971	398.471	301.500	0,31	94.848
Укупно	1.843.676	1.037.176	806.500		253.716

$$\text{Коефицијент} = \frac{\text{ОТ управе}}{\Sigma \text{ директних трошкова} - \Sigma \text{ тр. осн. материјала}} = \frac{253.716}{806.500} = 0,31$$

Књижење расподеле индиректних трошкова

Ред. бр.	ОПИС	ПОЗИВ	ПРОМЕТ	
			Дугује	Потражује
8	Трактори	9220	46.632	88.600
	ОТ управе	9420	23.316	
	ОТ биљне производње	9410	18.653	
	Радионица	9240		
	<i>Расподела трошкова радионице</i>			
9	Производња јабука	9350	62.336	82.632
	Производња сунцокрета	9304	20.295	
	Трактори	9220		
	<i>Расподела трошкова трактора</i>			
10	Производња јабука	9350	296.927	478.653
	Производња сунцокрета	9304	181.725	
	ОТ биљне производње	9410		
	<i>Расподела ОТ биљне производње</i>			

10a)	Производња јабука	9350	158.867	
	Производња сунцокрета	9304	94.848	
	ОТ управе	9420		253.716
	<i>Расподела ОТ управе</i>			

Завршетак производње

ФВ I класе јабука	=	2.000.000
ФВ II класе јабука	=	300.000

$$\text{Релација (коэф)} = \frac{\text{Дуг 9350}}{\text{ФВ}} = \frac{1.661.837}{2.300.000} = 0,723$$

ЦК I класе јабука	=	2.000.000	x	0,723	=	1.445.075
ЦК II класе јабука	=	300.000	x	0,723	=	216.761

Разлика између ФВ и ЦК I класе јабука	=	2.000.000	-	1.445.075	=	554.925
Разлика између ФВ и ЦК II класе јабука	=	300.000	-	216.761	=	<u>83.239</u>
						638.163

Књижење завршетка производње и продаје

Ред. бр.	ОПИС	ПОЗИВ	ПРОМЕТ	
			Дугује	Потражује
11	Готов производ - јабука I класа	96500	2.000.000	
	Готов производ - јабука II класа	96501	300.000	
	Производња јабука	9350		2.300.000
	<i>Пријем производа у складиште</i>			
11а	Производња јабука	9350		(638.163)
	Други приходи - јабука I класа	98950		554.925
	Други приходи - јабука II класа	98951		83.239
	<i>Разлика између ФВ и ЦК</i>			
12	Купци у земљи	204	2.420.000	
	Излазни ПДВ - посебна стопа	471		220.000
	Приходи од продаје производа	614		2.200.000
	<i>За продате производе</i>			
12а	Трошкови продатих производа - јабука I класа	9805	2.000.000	
	Готов производ - јабука I класа	96500		2.000.000
	<i>За трошкове продатих производа</i>			
12б	Примљене менице	2390	2.500.000	
	ИВ меница за камату	2391		80.000
	Купци у земљи	204		2.420.000
	<i>За примљену меницу</i>			
12в	Текући рачун	241	2.500.000	

12г	Примљене менице <i>За наплаћену меницу</i>	2390		2.500.000
	ИВ меница за камату Приходи од камата <i>За обрачунате приходе од камата</i>	2391 662	80.000	80.000

Извештаји о трошковима и залихама

Извештај о трошковима материјала

Ред. бр.	Врста материјала	Износ трошкова			На конто
		Плански	Одступања	Стварни	
1	Основни материјал	790.000	37.176	827.176	5110/510
2	Помоћни материјал	345.000	-34.500	310.500	5111/510
	Укупно	1.135.000	2.676	1.137.676	

Извештај о промени вредности залиха учинака

Ред. бр.	Врста залиха	Салдо		Повећање/ Смањење	Књижење на конто		
		Почетни	Крајњи		110	120	630/631
1	Производња сунцокрета	390.000	996.840	606.840	606.840		
2	Готов производ - соја зрно	320.000	160.000	-160.000		-160.000	
3	Готов производ - јабука II класа	0	300.000	300.000		300.000	
	Укупно				606.840	140.000	746.840

Књижење трошкова материјала и промене вредности залиха учинака

Ред. бр.	ОПИС	ПОЗИВ	ПРОМЕТ	
			Дугује	Потражује
13	Трошкови основног материјала	5110	827.176	
	Трошкови помоћног материјала	5111	310.500	
	Набавка материјала <i>За трошкове по извештају</i>	510		1.137.676
13а	Набавка материјала	510	1.137.676	
	Материјал - основни	1010		827.176
	Материјал - помоћни <i>Промена вредности залиха материјала</i>	1011		310.500
14	Недовршена производња	110	606.840	
	Готови производи	120	140.000	
	Повећање вредности залиха <i>Промена вредности залиха учинака</i>	630		746.840
	ЗБИР ДНЕВНИКА (0 до 14)		22.223.969	22.223.969